

Colecția MAGISTER

Editor: MIRCEA PETEAN

Tehnoredactare și copertă: Dinu Virgil

Ilustrație copertă: elevii Romanei Pantea de la Colegiul

Național de Artă din Târgu Mureș

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

PANTEA, ROMANA

Izgonirea în Amandia / Romana Pantea ; pref. de Al.
Cistelecan ; postf. de Iulian Boldea. - Florești : Limes, 2026
ISBN 978-606-799-950-1

I. Cistelecan, Al. (pref.)

II. Boldea, Iulian (postf.)

821.135.1

© Editura Limes, pentru prezenta ediție

Str. Castanilor, 3

407280 Florești-Cluj

Tel: 0723 194 022

edituralimes2008@yahoo.com

www.edituralimes.ro

Romana Pantea

IZGONIREA ÎN AMANDIA

Ediția a doua revizuită

Prefață de Al. Cistelecan

Postfață de Iulian Boldea

LIMES
2026

sunt reflexii ale unei conștiințe sensibile, ale unei priviri atente la detaliile fragile ale existenței. Poezia sa, adesea discretă, adâncă și luminoasă, poartă amprenta unei conștiințe curate, a unei priviri care a căutat sensul, nu zgomotul, adevărul, nu aparența. Romana Pantea a fost o lumină. Lumina cuvântului inspirat, lumina lecției în-făptuite, lumina dragostei împlinite. Ea ne-a învățat că adevărata valoare a unui om se măsoară în inimile pe care le-a atins și în lumina pe care a lăsat-o în urma sa: „Aici sunt eu și cele ce au trecut cu mine în viețile, tăcerile și morțile mele până acum... Toate s-au născut dintr-o mare pasiune...” (*Soldatul*). „Acel moment și acea Carte nu știm când au început, dar Poetul ne spune că încă nu s-au sfârșit.” (*Epilog*).

Maria KOZAK

CUPRINS

Două-trei vorbe dulci (Al. Cistelean)	5
Povestea poetului	7
Povestea cărții	8
Povestea lor despre cuvinte	9
Epilog	10
Poem veșnic neterminat	11
Muzică de studenție	13
Veste...	15
Zi de Unu	16
De vorbă	17
Lecție de analiză	19
Seară de Bal	21
Frig și cald	22
Risc	24
De ziua ta	26
Imagine... uitare	28
Boala	29
În căutarea de personaje	30
Mărul	32
Muzica în doi	33
Inimă/trup	34
Aproape	35

Vals sincron	37
Alt fel de Cănuță.....	39
De vorbă cu și despre telefonul mobil	41
Învățăturile.....	43
O zi de viață.....	44
La circ	46
Ieșire din imagini.....	47
Operații	48
– Așa te vreau, vânzătoare!... – Nu glumești!?	50
Discoteci alternative.....	52
Pete de culoare	54
Bilet de călător.....	56
Soldatul.....	59
Lumină.....	61
Ideal	63
Postfață (Iulian Boldea).....	65
Schiță de portret (Maria Kozak).....	71

contrapunct decât în armonia contrariilor. Retoricile sacrificiale și retoricile salvatoare, cam prea date pe față, se succed fără a se suprapune, punctând din loc în loc epica descompusă a stării. După cum și dicția sentimentală merge în paralel cu cea histrionică, promovând voci nu doar distincte, dar și divergente ale poemului. Cerneala sentimentală se întinde cam mult, dar când textul dă în excесе poeta îi atașează un contrapunct salvator (ca în, de pildă, *Totul sau nimic*). Notății mai cinice sunt făcute pe seama cotidianității, dar și în aceste tăieturi Romana Pantea introduce un semn de tandrețe mântuitoare de grotesc. Inflexiuni – voluntare sau involuntare – din penelul floral al lui Dimitrie Anghel ori, din contră, din mecanomorfica lui Urmuz, arată mai degrabă deschiderea partituri decât o soluție de conciliere. Deși rescrierea parodică – mai la vedere în unele texte, cum e *La noi ...* – poate pleda pentru premeditarea unui intertextualism de formule mai curând decât de texte, Romana Pantea nu se bizuie, totuși, pe erudiția de specie, ci mult mai degrabă pe spontaneitatea ei.

Izgonirea în Amandia e un volum construit după o oarecare logică a circularității, cu difracția în fascicule a unui scenariu unitar, scenariu resorbit în devoțiunea și depravarea poemului. Fișele de stare sunt dictate de impulsuri autonome, dar ele converg, totuși, în trama comandată. Debutul Romanei Pantea îmi pare în totul motivat.

AI. CISTELECAN

Povestea poetului

El se mărturisește așa:

Eu m-am născut și am murit într-un singur moment, viața mi-a rămas atunci... acolo...

De dimineață m-am pus în gura unei păsări, i-am luat ciocul și am început să scriu după cum ea ciripea...

Atunci am aruncat piatra și m-am întâlnit cu prima literă despre mine...

Era începutul primăverii... și nu era un început oarecare... ci o derivă verde de la el, în diverse stări de bucurie.

Povestea cărții

... și Ea se mărturisește astfel:

Eu m-am scris într-un singur moment ...

era pe când am fost izgonită în Amandia, Țara-Celor-De-Iubit, și am început să culeg din roadele ei sărăcia cuvintelor; restul roadelor le-am adăugat neputinței mele. N-am știut cum să fac totuși cunoscută puțința rămasă spre a trăi. ...și mă nascusem să viețuiesc, adică să dau vieți și să împărtășesc.

Povestea lor despre cuvinte

...mărturisire împreună

Oricât ne-am strădui la decantarea gândurilor noastre, un gol rămâne mereu să prindă mucegai.

Oricât de greu ne-ar fi să izbutim, tot ne vom rupe arcul, săgețile și armura, pentru a ne lua la trântă cu ele... cuvintele.

Doar așa, când rămânem goi în fața cuvintelor și ele se luptă cu goliciunea noastră, nu știm cum se face că se întorc de acolo mai pline.

Epilog

Acel moment și acea Carte nu știm când au început, dar Poetul ne spune că încă nu s-au sfârșit.

Și așa, în întunericul nedeprins al nopților, setea își închină minutul tăcerii și trezirii...

Poem veșnic neterminat

La mine-n bordei e mereu frig și ceață când mi se apropie vocea lui nătângă și creață, răsuflând a balaur ascuns în ea, dormind a dormire adâncă... o alungare de stele devine bordeiul meu... nerv.

La mine-n bordei răsare primejdios de pitic nufărul alb al pietrei necioplite... iar ciocane se opintesc s-o zdrobească, s-o dărâme, s-o mute, s-o piarză... În zilele de marte îmi cer și mai mult ciocanul pentru mine; nu-l las în greutatea nimănui, nu apasă nimeni peste fierăria din el... iar piatra nu se face seacă la vedere lui, ci se sfarmă pe sine... singură se aruncă în mori ce nu-i iartă limba... singură se culege apoi de pe firele de mărgelă atârinate de balama uși.

Își adună apoi fibrele răsfrânte pe margini de pat, pe cuverturi unsuroase și gri, dungate, șifonate demult de stat degeaba, se caută în fărâme pe sub masă, pe masa cu foi necartonate de la sine, ci de scrisul adunat unul peste altul pe colțuri mereu insuficiente de hârtie... cu greu își

aspiră cu nările furtunoase, de prin toate ungherele, literele sfârtecate, alunecate, alungite și pripite.

Apoi se întoarce piatra la locul ei, se aruncă în râu, își spală rănila și se adăpostește în bordeiul mocnind a primejdie... căci acolo se sfarmă piatră...

P.S. „Un poem începe cu mine, fuge de mine, dar se întoarce tot la mine. Mă găsește, mă aleargă de nebun prin mine, mă răpește și mă abandonează obosită... așa el se scrie cu mine, despre mine, odată cu mine.”

Muzică de studenție

Din nou auzea aceeași melodie, din nou aceiași pași și-i număra pe coridoarele gol-pline de oameni-note. Era un sunet deloc modificat, amplificat sau apogiat. Totul decurgea la fel: cu scaune, cu mese, cu citit, cu întâlnit, cu ciocolată și dischete. Undeva trebuia căutată o altă Măsură... Da! Ca să se poată cântări altfel lucrurile, ca să se poată percepe alter(n)ități altfel... undeva într-o altfel de muzică, printr-o altfel de armonizare trebuia schimbată întreaga viziune: aceea a cântării într-un glas, dar nu a lui cu ceilalți, ci al lui cu al lui, pentru a ajunge la muzica sferei lui cu LUI. Dar degeaba va aștepta de la alții să perceapă sunete noi.

„Tu încearcă și încearcă-te, pentru a da muzicii tale noi înțelesuri și atunci ascult-o pe a ta... o vei auzi altfel și pe a lor, supra-pusă, compusă sau sub-pusă primeia.”